

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:
Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon :No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

Pornim în alegeri cu fruntea ridicată, — pentru cinste, dreptate și libertate.

Jos tirania liberală cu cenzură, stare de asediu și acoperirea tuturor hoțiilor.

Votați**ABONAMENTE :**

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

IN NOUL GUVERN

s'au strâns toți lingușitorii

Tătărescu-Iorga-Vaida s'au hotărât să colaboreze numai pentru a lovi în demnitatea națională și în Partidul Național-Țărănesc.

In noul guvern nu este nici un Ardelean.

Cum s'a desfășurat criza.

După ce guvernul Tătărescu și-a dat demisia, M. S. Regele Carol II-a l'a chemat în audiență pe dl Ion Mihalache, președintele partidului Național-Țărănesc, și l'a încredințat cu formarea noului guvern. M. S. Regele i-a pus însă condiția, să încerce să facă o împăcare cu dl Vaida.

D-l președinte Ion Mihalache, știa însă dinainte că, o împăcare cu Vaida, partidul naț.-țăr. nu o primește și nici nu ar fi cinstită. căci ar însemna să repunem în drepturi pe aceia cari au trădat partidul național-țărănesc, așa pe cum știm. Deaceia dl Mihalache a dus chestiunea în discuția comitetului de partid și comitetul în unanimitate de voturi a respins înțelegerea cu dl Vaida.

Comitetul nostru a hotărât că, mai bine în opoziție și cinștiți, decât la guvern pe calea abdicărilor morale.

D-nul Ion Mihalache la M. S. Regele

Ca urmare a hotărârii comitetului, dl Ion Mihalache s'a prezentat din nou la M. S. Regele și a depus încredințarea primită de a forma guvernul.

Dl Ion Mihalache a arătat M. S. Regelui că partidul nostru are un program bine chibzuit și în amănunțime studiat, — că are foarte mulți fruntași, cari sunt hotărâți să ducă la îndeplinire acest program și că partidul național-țărănesc este cel mai popular partid din țară, și astfel își poate asuma singur sarcina guvernării.

Și ceilalți șefi de partide au propus Partidul Național-Țărănesc.

Când M. S. Regele i-a întrebat pe ceilalți șefi de partide că cine ar trebui să vină la guvern, atât dl Dinu Brătianu, șeful part. liberal, cât și dl Grigore

Filipescu, șeful part. conservator și dnii Săveanu și Lepădatu președinții corpurilor legiuitoare au răspuns M. S. Regelui că partidul cel mai îndreptățit de-a lua guvernul este partidul Național-țărănesc în frunte cu Dl. Ion Mihalache.

Totuș M. S. Regele a crezut că dl Mihalache singur nu poate forma guvernul.

Cu ce condiții a fost încredințat d-nul Gheorghe Tătărescu

După ce dl Mihalache nu a primit să formeze guvernul în colaborare cu dl Vaida, a fost din nou chemat de M. S. Regele, dl Tătărescu, și încredințat cu formarea guvernului, cu condiția ca să facă o colaborare cu dl Gh. Brăteanu și dl Gr. Iunian.

De ce a fost respins dl Tătărescu.

Atât dl Gr. Iunian cât și dl Gheorghe Brătianu a respins propunerea dlui Tătărescu de-a forma împreună guvernul, fiindcă dl Iunian este hotărât contra cenzurii și a stării de asediu, pe care liberalii vreau să le mențină, — iar dl Gh. Brăteanu a dus de 7 ani o luptă necruțătoare contra liberalilor și a dlui Tătărescu și acum i-ar fi fost rușine să se cădăsească cu aceia pe cari i-a înjurat 7 ani.

Cum se joacă cu voința țării d-nul Gheorghe Tătărescu

Deși nu a reușit să formeze guvernul cu dnii Gr. Iunian și Gheorghe Brătianu totuș s'a uitat împrejur să vadă că oare cine ar sta de vorbă cu el pentru un ciolan cât de mic. Imediat i-au și ieșit în cale fripturiștii și lingușitorii și astfel a încheiat cu dl Iorga pact de guvernare dându-i 2 miniștrii 10 deputați și 5 senatori și a încheiat cu dl Vaida un pact electoral dându-i dintre 360 numai 35 de deputați și dintre 240 numai 15 senatori.

Țara și Ardealul profund revoltate.

Țara întreagă este revoltată de felul cum s'a constituit acest guvern căci el nu are nici măcar acoperirea lui Dina Brătianu ca șef al partidului liberal. Tovărășia lui Iorga amintește țării nenorocirea financiară din 1931—32 când 6 luni nu s'au plătit salariile de funcționari și când s'a distrus complet creditul.

Ardealul însă este cel mai revoltat căci în acest guvern nu are nici un reprezentant între miniștrii cu portofoliu sau subsecretari de stat.

Noi credem că M. S. Regele va face dreptate.

Noi suntem convinși că acest guvern este unul de foarte scurtă durată fiindcă astfel cum este compus nu dă țării garanția unei guvernări serioase. Credem că M. S. Regele va face în curând dreptate pentru binele poporului și-a țării.

Trădarea d-lui Vaida

„In persoana lui Iuliu Maniu s'au acumulat toate virtuțile rasei” spune d-l Vaida-Voievod.

Patruzeci de ani încheiați, dl Al. Vaida-Voievod a fost în fruntea noastră, luptător fără de frică și fără de prihană. Patruzeci de ani a stat neclintit alături de conducătorul nostru, de dl Iuliu Maniu. Ajunseră acești doi mari luptători nu numai prieteni nedespărțiți, ci adevărați frați. Și nimeni în lume nu l-a cunoscut mai bine pe dl Maniu, decât dl Al. Vaida. Și nimeni n'a vorbit despre „idolul Ardealului” așa cum a grăit, în nenumărate rânduri, dl Al. Vaida Voievod. La 4 iulie 1931, într-o ședință a comitetului central al Partidului nostru, dl Vaida a spus, între altele, următoarele:

„Toate însușirile ardeleni,

„Menirea noastră este ca împreună să mergem până la sfârșitul vieții” - spunea dl Vaida.

La 1 Decembrie 1932, în cadrele unei impunătoare manifestații antirevizioniste, același Al. Vaida făcea următorul portret al lui Iuliu Maniu:

„S'a discutat mult, dacă între șeful nostru, dl Iuliu Maniu (aplauze) și între mine există vre-o neînțelegere. Soarta noastră însă a fost soarta lui Castor și Pollux. Noi am coplărit împreună, am avut aceleași bucurii, aceleași năcazuri, am suferit aceleași înfrângerii, am avut aceleași triumfuri.

Suntem două firi fundamentale deosebite. Eu — mai impulsiv, mai agresiv.

El, mai calm, mai înțelept. Poate că soarta însăși a vrut să ne apropie unul de altu', spre a ne întregi în munca armonioasă.

toate calitățile bune ale acestui popor le sintetizează și personifică Iuliu Maniu. În persoana lui s'au acumulat toate virtuțile rasei.

„Iuliu Maniu a muncit pentru idealul poporului român, cu convingere apostolică. El și-a format acum, în fața forului său suflător, o convingere. (D. Maniu hotărâse să se retragă)... El a voit să schimbe hieștii suferinței în oameni liberi, cu conștiință și să asigure pe vecie existența statului. Și ce l-a fost dat să vadă? O adevărată tragedie. Om cu suflet de puritan, după o viață de lupte grele, o mână de oameni l-au stat în cale, organizați în coterle”.

Anul trecut Dv. știți, răspunzând unui discurs al lui Iuliu Maniu, am arătat că, precum am fost alături o viață întreagă, menirea noastră este ca împreună să mergem până la sfârșitul vieții (aplauze prelungite). În colectivitatea organizației omenești, individualitățile sunt determinate. De la 1848, de la Simion Barnașiu încoace, neamul nostru n'a avut o exteriorizare a spiritului său, de talia lui Iuliu Maniu. El este șeful nostru și sufletul întregului partid Național Țărănesc (aplauze).

Să ne unim cu toții, în jurul iubitelui nostru șef Iuliu Maniu, care nu este numai simbolul unității partidului Național Țărănesc ci și simbolul unității naționale (aplauze furtive, strigăte: trăiască Iuliu Maniu)“.

Di Vaida își calcă în picioare trecutul.

Di Vaida-Voievod, care făcuse aceste legăminte sfinte, de a merge până la moarte cu Iuliu Maniu, la 1935 s'a despărțit de Iuliu Maniu, l-a părăsit, a trecut în tabăra dușmanilor lui! Când s'a auzit acest lucru, lumea a rămas uluită. Nu voia să creadă. Era într'adevăr de necrezut. Părea cu nepuțință ca un om ca Al. Vaida Voievod, un om înarmat în luptă, să-și calcă în picioare trecutul, să-și facă de ocară bătrânețea.

Și totuși era adevărat: dl Al. Vaida a porait la 1935, al treilea val de „fripturism”. Un mare păcat și o mare greșală. De neînțeles și de neiertat.

Pentru ce a săvârșit dl Vaida acest păcat de moarte?

Se știe de ce. — După o viață de luptă apostolică, dl Maniu decisese să se retragă din fruntea guvernului și, mai apoi, a partidului. De ce? Ne-a spus-o dl

Vaida. Filadelfia: „o mână de oameni l-au stat în cale, organizați în coterle”. Nu mai putea governa cu mâna liberă și după interesele poporului. I se cerea să joace cum îl cântau anumite puteri ascunse în umbră. Acestea r fi fost o umilire a națiunii. O trădare a ei. — De aceea dl Maniu s'a ridicat împotriva cu toată țaria și cu toată strășnicia. Nu a voit să lase să se peară nici o iotă din drepturile pe care națiunea le-a câștigat cu jertfe de veceri. Nu putea suferi ca peste țara noastră să domnească necinstea și imoralitatea. Dacă să rabde asta, mai bine s'a lăpădat de strălucirea puterii și a început o nouă luptă pentru a pune din nou națiunea în drepturile sale și pentru a spăla de pe obrazul țării noroul corupției și imoralității.

„Valahismul” — o rătăcire

Pe deasupra mai este și o mare rătăcire drumul pe care a apucat d. Vaida Adevărat drum al puzării.

1. D. Vaida vrea să schimbe numele glorios al neamului nostru moștenit de la strămoșii Romani. Vrea să fim „valahi” adică: așa cum ne batjocorau pe vremuri ungurii! — Se poate o rătăcire mai ciudată decât asta?

2. În politica externă, d. Vaida (împreună cu poetul-fripturist Goga!) vrea iarăși ceva nou. Să ne despărțim de vechii noștri aliați și prieteni, de Franța, Anglia și Statele Unite ale Americii, și să ne dăm pe mâna vrășmașilor noștri, în frunte cu Germania lui Hitler! Cumplită rătăcire și asta. Se știe doar de toată lumea că nemții împreună cu ungurii n'au decât un v.s: să sfarme toate tratatele de pace din 1918 să strice granițele de țări făurite prin ele și să ne ia Ardealul și Banatul. Să ne facă iarăși slugile ungurilor: Cel ce ține cu Hitler vrea, prin urmare, sfârșirea României!

— Grozavă rătăcire și înspăimântător păcat acesta!

3. În ce privește viața din lângă țării, d. Vaida zice că aduce și aici ceva nou. Ce anume? Zice că D-sa vrea să facă o politică adevărat „națională”. — Iți stă mintea în loc: Dar până acum, în tot trecutul său, d. Vaida ce a fost și ce a făcut? Noi așa știți că împreună cu d. Maniu a făcut naționalismul cel mai neînduplecat. A luptat pentru ideea și pentru interesele naționale românești. D-sa vine acum și ne spune că deabia acum începe a fi bun naționalist, de când nu mai e Român ci valah. — Cum, Doamne Sfinte o mai fi și asta, e greu de înțeles.

Ne ajută însă d. Vaida să înțelegem. Ne spune cum vine vorba asta cu „naționalismul” valahicesc”. Și povestea e destul de ciudată.

Zice dl. Vaida așa: „Vreau *numerus valahicus!* Vreau să fie împărțite drepturile averile și puterile din țară cu proporția între neamurile care trăiesc aici, pe aceste plături. Toți să aibe parte de drepturi și bunătăți, după numărul de sulete ce are fiecare nație!”

(Din biblioteca pentru „Fruntașii Satelor”)

Din cine se compune lista noului guvern.

Se pare că schimbarea a fost un joc de teatru aranjat de dl Tătărecu.

Gheorghe Tătărescu, președinte al consiliului de miniștri. Dr. C. Angelescu, Educație. I. Incaleț, Lacrări, Publice și Comunicațiilor. Victor Antonescu, Afaceri Străine. I. Nistor, Muncă. V. P. Sassa, Justiție. Richard Franasovici, Interne. Gh. Ionescu-Sisești, Agricultură și Domenii. Dr. Valeria Pop, ministru Secretar de Stat. Dr. I. Costinescu, Sănătate și Ocrotiri Sociale. Victor Iamandi, Culte și Arte. I. Manolescu-Srunca, Ministru Secretar

de Stat. Mircea Cancicev, Finanțe. Mihail Negură, Cooperație. Iștiner Radu Irimescu, Aer și Marina. General de divizie Adjutant Constantin Ilaslevici, Apărare Națională. Ion Bujolu, Industrie și Comerț. Subsecretari: Victor Bădulescu, Aurelian Bentoiu, Vasile Bărbă, Mihail Berceanu, Tiberiu Moșoiu, Dumitru Alimănițeanu, Prof. Florian Ștefănescu-Goangă, General Alexandru Glatz, General Gabriel Marinescu, General Paul Teodorescu, Dr. Petre Topa.

Cetiți numai „Solia”